

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 21-ԻՆ ԱՍՏԱՆԱՅՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՂԱԶԱԽՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ԳԱՂՏՆԻ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՄԱՆ, ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ, ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Երևան

29 սեպտեմբերի 2026 թվականի

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.

դատավորներ՝

Արման Դիլանյանի (նախագահող, զեկուցող),

Արտակ Զեյնալյանի,

Դավիթ Խաչատուրյանի,

Երվանդ Խունդկարյանի,

Հովակիմ Հովակիմյանի,

Էդգար Շաթիրյանի,

Սեդա Սաֆարյանի,

Արթուր Վաղարշյանի,

Վլադիմիր Վարդանյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

դիմողի՝

Կառավարության (այսուհետ նաև՝ Դիմող)

ներկայացուցիչ՝

Ազգային անվտանգության ծառայության տնօրենի
տեղակալ Եսաի Մկրտչյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

Կառավարության՝ 2026 թվականի հուլիսի 10-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումի հիման վրա դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2025 թվականի նոյեմբերի 21-ին Աստանայում ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության միջև գաղտնի տեղեկությունների փոխանցման, օգտագործման, պահպանության և պաշտպանության մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունը 2026 թվականի հուլիսի 9-ի N 1001-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2025 թվականի նոյեմբերի 21-ին Աստանայում ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության միջև գաղտնի տեղեկությունների փոխանցման, օգտագործման, պահպանության և պաշտպանության մասին» համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է դրանում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը, հետազոտելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց .**

1. «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ղազախստանի Հանրապետության կառավարության միջև գաղտնի տեղեկությունների փոխանցման, օգտագործման, պահպանության և պաշտպանության մասին» համաձայնագիրը (այսուհետ՝ նաև Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2025 թվականի

նոյեմբերի 21-ին Աստանա քաղաքում՝ Հայաստանի Հանրապետության և Ղազախստանի Հանրապետության (Կոլմ/Կոլմեր) միջև արտաքին քաղաքական, ռազմական, տնտեսական, գիտատեխնիկական և այլ համագործակցության ընթացքում օգտագործվող գաղտնի տեղեկությունների, ինչպես նաև համագործակցության ընթացքում ձևավորված գաղտնի տեղեկությունների պահպանությունը և պաշտպանությունն ապահովելու նպատակով:

2. Համաձայնագրի իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության իրավասու մարմինը Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ծառայությունն է, իսկ Ղազախստանի Հանրապետության համար՝ Ղազախստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության կոմիտեն:

3. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունը՝ փոխադարձության հիման վրա, ստանձնում է հետևյալ պարտավորությունները.

3.1. հաստատել, որ գաղտնիության աստիճանները և դրանց համապատասխան գաղտնիության դրոշմագրերը համարժեք են և համապատասխանում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված գաղտնիության Համաձայնագրի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասում սահմանված դրոշմագրերին (հոդված 2, մաս 1),

3.2. Համաձայնագրի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասին համապատասխան՝ որպես ստացող Կոլմ, ուղարկող ղազախական Կոլմի փոխանցած գաղտնի տեղեկությունները նշել գաղտնիության այն աստիճանին հավասար գաղտնիության աստիճանով, որը ղազախական Կոլմը շնորհում է փոխանցվող տեղեկություններին (հոդված 2, մաս 2),

3.3. ապահովել, որ ՀՀ իրավասու մարմինը, Համաձայնագրին համապատասխան, ղազախական Կոլմի իրավասու մարմնին տեղեկացնի ՀՀ օրենսդրության մեջ կատարված այն փոփոխությունների մասին, որոնք ազդում են գաղտնի տեղեկությունների պաշտպանության վրա (հոդված 3, մաս 2),

3.4. ՀՀ իրավասու մարմնի, այդ թվում՝ նրա անվանման և գործառույթների փոփոխության դեպքում դիվանագիտական ուղիներով անհապաղ ծանուցել ղազախական Կոդմի իրավասու մարմնին (հոդված 3, մաս 3),

3.5. պաշտպանել և ձեռնարկել այն գաղտնի տեղեկությունների և դրանց կրիչների պահպանությանն ուղղված միջոցները, որոնք փոխանցել է ղազախական Կոդմը, և (կամ) որոնք ստեղծվել են հայկական և ղազախական Կոդմերի համագործակցության ընթացքում, ինչպես նաև չփոխել ստացված գաղտնի տեղեկությունների և դրանց կրիչների գաղտնիության դրոշմագիրը՝ առանց տվյալ տեղեկությունները փոխանցած ղազախական Կոդմի գրավոր համաձայնության (հոդված 4, մաս 1, կետեր 1 և 2),

3.6. ստացված կամ Կոդմերի համագործակցության ընթացքում ստեղծված տեղեկությունների և դրանց կրիչների նկատմամբ կիրառել պահպանությանն ու պաշտպանությանն ուղղված նույնպիսի միջոցներ, որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կիրառվում են գաղտնիության նույն աստիճանն ունեցող գաղտնի տեղեկությունների նկատմամբ (Համաձայնագրի 2-րդ հոդվածին համապատասխան համադրվող) (հոդված 4, մաս 1, կետ 3),

3.7. լիազորված մարմինների միջև համագործակցության ընթացքում փոխանցված կամ ստեղծված գաղտնի տեղեկություններն օգտագործել միայն Համաձայնագրի իրականացման, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության և Ղազախստանի Հանրապետության՝ կնքված և հավանության արժանացրած պայմանագրերի կատարման նպատակով (հոդված 4, մաս 1, կետ 4),

3.8. երրորդ կողմի չտրամադրել և չփոխանցել ստացված, ինչպես նաև համագործակցության ընթացքում ստեղծված գաղտնի տեղեկությունները և դրանց կրիչները՝ առանց ղազախական Կոդմի նախնական գրավոր համաձայնության (հոդված 4, մաս 1, կետ 5),

3.9. գաղտնի տեղեկություններին հասանելիություն տրամադրել միայն այն անձանց, որոնց դա անհրաժեշտ է Համաձայնագրի շրջանակներում ծառայողական պարտականությունների կատարման համար, և վերջիններին՝ համապատասխան

գաղտնիության աստիճանի գաղտնի տեղեկություններին առնչվելու թույլտվությունն ունենալու դեպքում (հոդված 4, մաս 2),

3.10. գաղտնի տեղեկություններին և դրանց կրիչներին առնչվելու թույլտվությունն անձանց կամ կազմակերպություններին պայմանագրային հիմունքներով տրամադրվելու դեպքում ապահովել, որ տվյալ անձինք կամ կազմակերպությունները կրեն ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան պարտավորություններ (հոդված 4, մաս 4),

3.11. ապահովել, որ ՀՀ լիազորված մարմնի կողմից ղազախական Կողմի լիազորված մարմնին գաղտնի տեղեկություններ փոխանցելու մտադրության դեպքում, նախապես հարցում կատարվի ՀՀ իրավասու մարմնին՝ գաղտնի տեղեկությունների փոխանցման համար գրավոր համաձայնություն ստանալու, ինչպես նաև ղազախական կողմի լիազորված մարմնի՝ գաղտնի տեղեկություններին առնչվելու թույլտվության առկայությունը հաստատելու վերաբերյալ (հոդված 5, մաս 2),

3.12. ապահովել, որ ՀՀ իրավասու մարմինը գաղտնի տեղեկությունների փոխանցմանը համաձայնելու դեպքում հարցում կատարի ղազախական Կողմի իրավասու մարմնին՝ իր լիազորված մարմնի՝ գաղտնի տեղեկություններին առնչվելու թույլտվության առկայությունը գրավոր հաստատելու համար (հոդված 5, մաս 3),

3.13. գաղտնի տեղեկությունների փոխանցման յուրաքանչյուր դեպքում ընդունել առանձին որոշում՝ ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան (հոդված 5, մաս 4),

3.14. Հայաստանի Հանրապետության և Ղազախստանի Հանրապետության լիազորված մարմինների փոխգործակցությունն իրականացնել ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան՝ իրավասու մարմնին ծանուցմամբ (հոդված 5, մաս 5),

3.15. գաղտնի տեղեկությունների փոխանցումը Հայաստանի Հանրապետությունից Ղազախստանի Հանրապետություն կատարել դիվանագիտական ուղիներով, սուրհանդակային ծառայության միջոցով կամ այլ՝ Հայաստանի Հանրապետության և Ղազախստանի Հանրապետության իրավասու մարմինների միջև համաձայնեցված միջոցներով՝ իրենց օրենսդրությունների և այն

միջազգային պայմանագրերի համաձայն, որոնց մասնակից են Հայաստանի Հանրապետությունը և Ղազախստանի Հանրապետությունը, ինչպես նաև գաղտնի տեղեկություններ ստանալու մասին գրավոր ծանուցել ղազախական Կողմի լիազորված մարմին (հոդված 5, մաս 6),

3.16. ապահովել, որ գաղտնի տեղեկությունների ստացված կրիչների վրա լիազորված մարմնի կողմից լրացուցիչ դրվեն Համաձայնագրի 2-րդ հոդվածին համապատասխան համադրվող գաղտնիության դրոշմագրեր, իսկ ստացված գաղտնի տեղեկությունները բազմացնելու (տիրաժավորելու), այլ լեզվով թարգմանելու դեպքում գաղտնի տեղեկությունների ստացված կրիչի վրա դրվի բնօրինակի գաղտնիության դրոշմագրին համապատասխան գաղտնիության դրոշմագիր, ինչպես նաև ապահովել, որ փոխանցված գաղտնի տեղեկության հիման վրա ձևավորված գաղտնի տեղեկությունների կրիչի վրա դրվի փոխանցված գաղտնի տեղեկությունների գաղտնիության դրոշմագրից ոչ ցածր գաղտնիության դրոշմագիր (հոդված 6, մաս 1),

3.17. ապահովել, որ գաղտնի տեղեկությունների կրիչները հաշվառվեն և պահվեն դրանք ստացած ՀՀ լիազորված մարմնում՝ ՀՀ օրենսդրության պահանջներին համապատասխան (հոդված 6, մաս 2),

3.18. չփոխել գաղտնի տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանը և դրանց կրիչի վրա համապատասխան գաղտնիության դրոշմագիրը՝ առանց դրանք փոխանցած ղազախական Կողմի լիազորված մարմնի գրավոր համաձայնության (հոդված 6, մաս 3),

3.19. ապահովել, որ փոխանցված գաղտնի տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի փոփոխության կամ դրանց գաղտնազերծման վերաբերյալ դրանք փոխանցած ՀՀ լիազորված մարմինը հնարավորինս սեղմ ժամկետում գրավոր ծանուցի ղազախական Կողմի լիազորված մարմնին (հոդված 6, մաս 4, պարբերություն 2),

3.20. ապահովել, որ գաղտնի տեղեկությունների (դրանց կրիչների) բազմացումը կամ այլ լեզվով թարգմանությունը կատարվի գաղտնի

տեղեկությունները փոխանցած ղազախական Կոդմի լիազորված մարմնի գրավոր թույլտվությամբ (հոդված 6, մաս 5),

3.21. ապահովել, որ փոխանցված գաղտնի տեղեկությունների (դրանց կրիչների) ոչնչացումը և (կամ) վերադարձը կատարվի գաղտնի տեղեկությունները փոխանցած ղազախական Կոդմի լիազորված մարմնի գրավոր համաձայնությամբ (հոդված 6, մաս 6, պարբերություն 1),

3.22. երաշխավորել, որ գաղտնի տեղեկությունների (դրանց կրիչների) ոչնչացման գործընթացը ապահովի հետագայում դրանց վերականգնման կամ վերարտադրման անհնարինությունը (հոդված 6, մաս 6, պարբերություն 2),

3.23. ապահովել, որ ՀՀ լիազորված մարմնի կողմից կնքվող պայմանագրերը պարունակեն Համաձայնագրի 7-րդ հոդվածով սահմանված պարտադիր դրույթները (հոդված 7),

3.24. ապահովել, որ ՀՀ իրավասու մարմինը ղազախական Կոդմի իրավասու մարմինների հետ փոխանակի գաղտնի տեղեկությունների պահպանության և պաշտպանության ապահովման ոլորտի համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերը Համաձայնագրի դրույթների իրագործման համար անհրաժեշտ ծավալով, եթե նշվածը չի հակասում Հայաստանի Հանրապետության և Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրությանը, ինչպես նաև՝ եթե բացակայում է Հայաստանի Հանրապետության և Ղազախստանի Հանրապետության իրավասու մարմինների որոշումը դրանք փոխանցելու աննպատակահարմարության վերաբերյալ (հոդված 8, մաս 2),

3.25. որպես ընդունող Կոդմ՝ ապահովել, որ ղազախական կոդմի ներկայացուցիչների այցերը, որոնց ընթացքում նախատեսվում է վերջիններիս հասանելիություն ՀՀ գաղտնի տեղեկություններին, կազմակերպվեն և իրականացվեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով (հոդված 9, մաս 1, պարբերություն 1),

3.26. ինքնուրույն կրել Համաձայնագրի իրագործման հետ կապված ծախսերը՝ ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան (հոդված 10),

3.27. գաղտնի տեղեկությունների պահպանության և պաշտպանության պահանջների՝ ՀՀ տարածքում խախտման դեպքում, որը հանգեցրել է Համաձայնագրի շրջանակներում փոխանցված և (կամ) համագործակցության ընթացքում ստեղծված գաղտնի տեղեկությունների հրապարակման (տարածման), ապահովել, որ ՀՀ իրավասու կամ լիազորված մարմինը այդ մասին անհապաղ տեղեկացնի ղազախական Կոդմի իրավասու մարմնին, և ապահովել, որ ՀՀ իրավասու մարմինը՝ ՀՀ օրենսդրության համապատասխան, անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ և այլ միջոցառումներ անցկացնի, արդյունքների մասին տեղեկացնելով ղազախական Կոդմի իրավասու մարմնին (հոդված 11, մաս 1):

4. Համաձայնագրի 11-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանվում է, որ գաղտնի տեղեկությունների հրապարակմամբ (տարածմամբ) պատճառված վնասի չափը և փոխհատուցման կարգը որոշվում են Կոդմերի պետությունների օրենսդրությունների, այն միջազգային պայմանագրերի համաձայն, որոնց մասնակից են նրանք, ինչպես նաև՝ խորհրդակցությունների ընթացքում:

5. Համաձայնագրի 15-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ Համաձայնագրի գործողության դադարեցման դեպքում փոխանցված և (կամ) համագործակցության ընթացքում ձևավորված գաղտնի տեղեկությունների նկատմամբ շարունակում են կիրառվել Համաձայնագրի 4-րդ հոդվածով նախատեսված պահպանության և պաշտպանության միջոցները՝ մինչև դրանց ոչնչացումը կամ գաղտնագերծումը:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց** .

1. 2025 թվականի նոյեմբերի 21-ին Աստանայում ստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ղազախստանի Հանրապետության

կառավարության միջև գաղտնի տեղեկությունների փոխանցման, օգտագործման, պահպանության և պաշտպանության մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

29 սեպտեմբերի 2026 թվականի
ՍԴՈ-1843